

DINCOLO DE PORȚILE RUȘINII

*O incursiune unică
într-o lume pe care
nu mulți o văd.*

CĂTĂLIN STRIBLEA

Marian
Tudor

Cuprins

Nota editorului	9
Cuvânt-înainte de Răzvan-Horațiu Radu	11
Introducere	19
I Începuturi	23
II Un senator	51
III Traficantul de arme	191
IV Cel mai violent om din Arestul Capitalei	225
V Sorin Țerbea	263
VI Evadarea	293
VII Dan Diaconescu	347
VIII Sorin Ovidiu Vîntu	391
IX Tunelul	437

Începuturi

1. Împuternicirea

Lumina naturală reușea cu greu să pătrundă în toate încăperile. În jur, pereți vechi, tavane găurite, tâmplărie mâncată de cari, geamuri mate și mobilier sărăcăcios. În zilele cu soare, sporii de mucegai coborau neîntrerupt din pod – ninge ca într-un glob chinezesc după ce-l agiți. La toaletă te duceai ca într-un sat rupt de lume: hârtia igienică lipsea, ușile nu se închideau complet, deci trebuia să apelezi mereu la un coleg care să te însoțească și să te păzească din exterior. Toaletele ar fi putut la fel de bine să fie obiecte de muzeu de dinainte de anii '50. Toate contribuiau la starea noastră de spirit, la tristețea comună și la frustrarea generalizată. Mă aflu într-o clădire din apropierea magazinului Cocor, în București: Secția 10 Poliție, la începutul anului 2010.

Lângă mine, doisprezece colegi înghesuți în biroul de trei persoane discutau aprins despre vizita la sediul secției, cu un an în urmă, a ministrului Administrației și Internelor: la scurt timp după investirea în funcție, vizitase Poliția Capitalei și anunța îmbunătățiri logistice. Secția 10 putea fi schimbată mult în bine, adaptată zilelor noastre, iar speranțele ne deveniseră

sensibile la noile promisiuni. Îl crezuserăm atunci pe ministru, pentru că ne spusese ce voiam să auzim. Apoi trecuse un an, îl succedase alt ministru. Înțeleseserăm că secția noastră nu se va schimba în viitorul apropiat.

Colegii mei vorbeau toți în același timp. Nici ei nu credeau ce spun: se auzea pe holuri că vom fi relocați într-un sediu nou în viitorul apropiat. În Poliția Română, zvonurile sunt boli contagioase, se propagă rapid, se amplifică în scurt timp, conduc câteodată la paralizii ale instituției și dezvoltă anomalii în corpul profesional. Aveam să mă conving de toate aceste simptome în anii care au urmat. Colegii se repartizau deja în birourile viitoare și își stabileau relații de bună vecinătate pe holurile imagine ale clădirii inexistente. Era încă dimineață și nu știam ce avea să ne aducă acea zi.

Pe atunci nu prea beam cafea, dar în dimineața aceea îmi cumpărasem de la aparatul din curte una servită în pahar din plastic. În Poliție, e musai să socializezi dimineața la cafea. Aproape toți colegii mei fumau și beau cafea în birou. Dacă nu bei cafeaua dimineața cu „biroul“, înseamnă că o bei în altă parte, pe la șefi, pe la DGIPI (Direcția Generală de Protecție Internă): ești trădător. Soluția este simplă: vrei, nu vrei, bei cafea și în birou.

Așa că iată-mă ascultându-mi colegii, paralizat cu paharul de plastic în mână și amortit de poziția incomodă, încercând să mă feresc atunci când ei gesticulau ori se mișcau spre fereastră să dea fumul de țigară afară. Fără să vreau, m-am sprijinit de harta răstignită pe perete, ca în toate birourile din Poliția Română, pline de hărți ce reprezintă România. Unii cred că existența hărții în birou simbolizează patriotism, alții aleg să aibă în birou atât harta Europei, cât și a României – pe aceștia îi numesc aspiranți, și-au depășit condiția de simpli polițiști și au adus o hartă în plus, au viziune –, iar alții, pur și simplu, își

împovărează pereții cu harta României din snobism, din dorința de a fi în spiritul culturii organizaționale. Abundența hărților în birourile polițiștilor îmi creează impresia că suntem lipsiți de orizont sau că am fi pierduți în spațiu, motiv pentru care avem nevoie de orientare. E clar că, lucrând în București, nu îmi este de niciun folos să văd Agnita pe hartă. În spiritul discuției colegilor, am luat o hotărâre acolo, pe loc, referitoare la dotarea viitorului meu birou: „Dacă voi avea vreodată un birou doar al meu, nici de-al dracu’ nu voi atârna o hartă pe pereți.”

Concentrându-mă din nou la discuția lor, am constatat că deja schimbaseră subiectul: vorbeau despre cel mai recent caz al nostru. Așa-i la noi, sari de la una la alta foarte repede. De data asta, subiectul era un dosar de prostituție și proxenetism pe care tocmai îl promovaserăm Parchetului cu inculpații arestați preventiv. Îl știam foarte bine, îi făcusem referatul de terminare a urmăririi penale. Nu mai aveam energie să reiau același subiect. Privirea mi-a fugit pe peretele din fața mea și mi-a sărit în ochi o icoană. Biata de ea, de câte ori ne pileam și vorbeam porcos, colegul care se afla în imediata ei vecinătate o întorcea cu fața la perete, să nu fie prezenți sfinții la vorbele lumești. Icoana și harta României întregau simbolistica din birourile de poliție. Gândul m-a dus spre camerele de arest, unde, la fel, icoanele sunt nelipsite. Arestații poartă icoane în buzunare, își dotează camerele cu cel puțin o imagine biblică, unii își tatuează aripi de îngeri sau chiar imagini zugrăvite pe pereții bisericilor sau catedralelor.

Comunitatea noastră, a polițiștilor, prezenta unele similitudini în forma de exprimare și manifestare religioasă cu cea a infractorilor. Pe când eram puștan în Oltenița, nu credeam că hoții, tâlharii, violatorii, țeparii, șpringarii, falsificatorii, traficanții și prostituatele au icoane și cărți sfinte. Dar ca polițist în vârstă de treizeci și doi de ani, ofițer cu zece ani vechime

în Poliția Capitalei, pot spune cu certitudine că toți arestații creștini au asupra lor icoane, iconițe, calendare ortodoxe sau Biblia. La fel cum sunt absolut sigur că niciunul n-a citit Cartea Sfântă și că niciun polițist expozant de icoane pe care l-am cunoscut nu și-a consumat timpul prețios răsfoindu-i paginile. Ne declarăm creștini ortodocși, dar nu credem foarte tare în dogmele bisericești, nu știm ce presupun normele canonice, nu știm nici măcar toate cele zece porunci și cu siguranță foarte puțini dintre noi ținem post. Suntem însă vigilenți și încercăm să îndeplinim cerința sacră de a mânca pește atunci când Biserica anunță dezlegarea la pește. Cumpărăm mai mult pește decât putem mânca, îl vrem pe cel mai mare din vitrină sau acvariu și ne laudăm două săptămâni că în acea zi am mâncat pește. Nici nu trebuie să insistăm prea mult pe această idee pentru a fi credibili, mujdeiul vine mărturie zile întregi după dezlegarea la pește. Alte dovezi ale smereniei noastre sunt asigurate de telefoanele mobile: ele reușesc să surprindă imagini cu mesele bogate, aglomerate de farfurii pline de saramură, pește prăjit și ciorbă de pește.

Icoanele deveniseră în acea vreme obiecte de cult nelipsite din unitățile de Poliție. Poate că unii polițiști fuseseră inspirați de obligația de a avea o Biblie în birou, necesară depunerii jurământului martorilor, și se gândiseră să amplifice atmosfera religioasă. Dacă prin birourile polițiștilor puteau fi întâlnite din când în când icoane, birourile șefilor se transformau de-a dreptul în mici altare. După ce dobândești calitatea de șef, nu trebuie să faci niciun efort să le achiziționezi. Icoanele vin singure la tine încă din momentul numirii, „al ungerii”, încă de la promovarea ta. Subordonații fac o chetă și îi aduc cadou noului șef o icoană, câțiva preoți care sunt arondați secției vin și ei cu câte una, apoi șefii șefului, dacă îl are vreunul la suflet, îi trimit și ei o icoană. Acum, rămâne între noi: în Poliție ajungi

șef dacă există șefi care să te aibă la suflet, *altfel* nu se poate. Abundența icoanelor pe pereți atrage atenția asupra persoanei care ocupă biroul, îi crește prestigiul și pedigreeul. Este deosebit de important pentru un polițist să se asigure că-și păstrează o rezervă din ce a primit pentru ca el, la rândul său, să poată face cadou icoane șefilor, colegilor sau subordonaților fără să mai cheltuie din salariu.

Nu e ușor să intri în circuitul icoanelor, e o sarcină greu de dus. Dacă strângi prea multe, nu reușești să le mai administrezi corect. Trebuie să le reintroduci în sistem și să le dai repede mai departe, sub formă de cadou. Credincios fiind, rămâi cu o problemă greu de gestionat: ce să faci cu scumpele odoare care îți prisosesc? Nu poți să le arunci, e păcat. Le pui pe pereți și îți mărești patrimoniul cultural.

Câteodată mă umfla râsul când mergeam la o ședință într-un birou dotat cu multe icoane și auzeam incantații ale unor șefi nervoși, exaltați de bucuria de a fi singurii care țipă în biroul lor la noi, muritorii de rând. Râdeam pentru că nu înțelegeam de ce mai atârnă pe peretele dinspre răsărit mulțimea de icoane, dacă ei le bălăcesc în vârtoarea de înjurături, invective și onomatopee, păstrându-le doar ca trofee de vânătoare, fără viață, fără semnificație, total inutile.

Eram înconjurat de douăsprezece persoane care vorbeau în același timp, și totuși eram pierdut în gânduri. Sorin*, șeful și prietenul meu, s-a uitat la mine râzând și m-a bătut pe umăr:

– Îți sună telefonul, e a doua oară! Singurul motiv pentru care te înjură lumea e pentru că nu răspunzi la telefon!

Am răspuns și am auzit clar:

* Această carte se bazează pe întâmplări reale și oferă în cea mai mare parte numele adevărate ale celor implicați. Cu toate acestea, anumite persoane au preferat ca numele să le fie schimbat cu un pseudonim. (N. red.)

– Ce faci, copile? Tot pe silențios îl ții?

Interlocutorul meu râdea: așteptase destul de mult să răspund odată la telefon.

Nu aveam cum să-i confund vocea. Era adjunctul Poliției Capitalei – domnul Mateescu, care îmi fusese șef de sector vreme de trei ani și văzuse ceva în mine. Sub comanda dumnealui fusesem șeful Biroului de Cercetări Penale al Secției 7 Poliție. În perioada aceea, am avut multe realizări profesionale și îmi plăcea ce fac, însă a trebuit și să mă descurc singur în fața provocărilor interne. Șefi și colegi din secție mi-au sabotat mai multe decizii și m-au pus în posturi neplăcute, lucru pe care nu i l-am dezvăluit domnului Mateescu. Am rezistat până când am reușit să mă transfer, fără acordul lui, la Secția 10 Poliție. Iritat de gestul meu, îmi spusese în glumă că-mi taie gleznela pentru că am trecut *peste semnătura lui* și că viitorul meu ca polițist este în Oltenița. Am avut de tras pentru îndrăzneala de a solicita și de a obține transferul. Mă amăgeam cu gândul că acum sunt în sectorul 3 și că nu mai are putere asupra mea, dar iată că greșeam amarnic. Fostul meu șef avansase... și avea din nou autoritate asupra mea.

Am bâiguit un salut:

– Am onoarea, să trăiți!

– Te rog să treci pe la mine când ai timp! La etajul unu!

Apoi a închis. Nu mi-a lăsat loc de refuz și nici nu mi-a oferit vreun indiciu cu privire la ce urma să discutăm. Sorin îmi urmărise vocea și gesturile și înțelesese că fusesem chemat:

– Drace, ori e avansare, ori e rost de pantaloni în vine. Fugi și vezi ce-ți rezervă viitorul! Ai toată susținerea mea.

Nu aveam timp să merg până la străduța lăturalnică unde îmi parcasem mașina pentru ca apoi să caut parcare lângă sediul Poliției Capitalei. Am plecat în fugă din fața secției prin Centrul Istoric. Zgomotul pantofilor pe piatra cubică și

respirația ritmică erau singurele repere pe care le aveam. Gâtul mi se uscaseră de emoție și de efort. Nu știam care este motivul pentru care fusesem chemat în ceruri. Să ajungi în clădirea înaltă de pe Calea Victoriei însemna, de cele mai multe ori, să fii chemat de șefi sau de polițiștii Serviciului de Control. Mă alina gândul că nu îi voi întâlni pe cei de la Control, dar mă speria momentul în care aveam să ajung în biroul directorului general adjunct.

Pe strada Lipscani m-am apropiat de un clown care ținea în mâini un papagal și un sertar din lemn plin cu bilețele. Cum ar fi fost să extragă pasărea un bilețel pentru viitorul meu? Să hotărască pentru mine, în locul meu. M-ar fi scutit de multe emoții, de gânduri negre, de momente dificile. Sincer, nu mai vedeam niciun viitor pentru mine în Poliție, dar nici nu știam ce altceva aș fi putut să fac în viața asta. Am renunțat însă la ideea de-a aștepta să-mi dicteze un papagal viitorul și am înaintat prin Centrul Istoric fără să mai alerg.

Am intrat în Poliția Capitalei resemnat: nu mi se puteau întâmpla lucruri pe care să nu reușesc să le gestionez. Domnul Mateescu mă apreciasse foarte mult înainte de a mă muta în Poliția Sectorului 3, nu mă putea urî atât de tare, încât să-și dorească să-mi facă rău. Se respecta prea mult pentru a-și face un scop din a-mi face zile grele. Pe de altă parte, Sorin îmi sădise și o întrebare în suflet: „Oare e posibil să fiu promovat?” Structura de Cercetări Penale, în care mă specializasem, se destrămasese și nu mai aveam un orizont în direcția asta. Poate că eram în stare să am performanțe și în alte structuri ale Poliției Capitalei, dar nu conștientizam. Eram lipsit de orice optimism când mă gândeam să încep o activitate nouă în instituția în care lucram.

Înainte de a intra în biroul directorului general adjunct, am văzut din secretariat, prin fereastra larg deschisă spre bulevard, un copac bătrân, deformat și înverzit parcă prea devreme.

Se afla în apropierea Cercului Militar Național și avea o singură sarcină, aceea de a fi martor al activităților cotidiene bucureștene. Își întindea crengile curioase spre fereastra secretariatului, dornic să-mi vadă performanța artistică în fața superiorului meu. Copacul m-a liniștit. Se luau decizii grele în „Birourile Ovale” ale clădirii, iar copacul lua cunoștință de ele impasibil, calm, știind că orice hotărâre are un efect care se diluează în timp. Încrederea lui m-a molipsit și pe mine, astfel că am intrat liniștit în încăpere.

În birou se aflau adjuncții Direcției Generale de Poliție a Municipiului București. Prietenoși, m-au invitat să mă așez. Directorul general Guran era în concediu, iar la comandă era desemnat domnul Constantin. *Împuternicitul* m-a întrebat scurt:

– Vrei să conduci Serviciul de Reținere și Arestare Preventivă al Poliției Capitalei?

M-am relaxat pentru o secundă: n-aveam să ajung cu „pantaloni în vine”. Am răsuflat ușurat, dar aerul n-a mai intrat în plămâni. Am rămas cu ochii ațintiți spre covorul vechi de pe podea, parcă așteptând un răspuns de la el. Uite că scăpasem de dracu’ – nu era vorba despre o dulce răzbunare a șefului meu – și-l întâlnisem pe ta-su’. Eram întrebat dacă pot conduce o structură gigantică, nouă, plină de probleme organizatorice, logistice, funcționale, de personal, de igienă, de cine știe câte alte probleme.

Cu trei ani în urmă, fusesem șef al Biroului de Cercetări Penale în Secția 7 de Poliție. Funcția venea la pachet împreună cu arestul secției, unde am avut în custodie femeile reținute și arestate de pe raza Bucureștiului și a județului Ilfov. Fusese o perioadă foarte grea, în care mă confruntasem cu multe probleme inedite. Reușisem să le rezolv destul de bine, atrăsesem atenția atât a conducerii Poliției Sectorului 2, cât și a Poliției Capitalei. După o perioadă, profilul arestului a fost schimbat.

Arestatele au fost înlocuite de arestați periculoși. Cred și acum că atunci și acolo am făcut parte dintr-un experiment extrajudiciar. Au fost adunați oameni extrem de violenți într-un spațiu mic, aproape lipsit de reguli, insalubru, încins și umed, sub comanda mea, un tânăr de douăzeci și opt de ani. Culmea e că mi-a plăcut provocarea aceea și am trecut cu bine peste hopuri, chiar dacă viața mi-a fost amenințată de câteva ori.

Gândindu-mă la toate astea, am înțeles motivul pentru care m-a sunat domnul Mateescu. Mă recomandase pentru funcția de șef al serviciului pentru că știa toate evenimentele trăite de mine la Secția 7 de Poliție. Trebuia să răspund întrebării domnului Constantin. M-am auzit rostind clar și ferm:

– Nu!

Cei doi directori s-au uitat unul la altul zâmbind. Pesemne știau că acesta va fi răspunsul meu. Domnul Mateescu a plusat:

– Marian, ți se deschid noi perspective. Poți să avansezi ușor, să cunoști alte persoane, să-ți lărgеști orizonturile. E o funcție foarte mare, iar tu știi să conduci un arest. De ce nu încerci să le conduci pe toate? Vom fi lângă tine, vei avea sprijinul nostru.

– Am condus un arest. Știu ce înseamnă. Arestații sunt violenți, de multe ori rău intenționați, din funcția asta vezi cum li se distrug familiile, dotarea este insuficientă, arhaică, aproape inexistentă, condițiile de muncă sunt improprii. Actele normative sunt neaplicabile și asta mă transformă în țintă vie în fața publicului, în fața presei, a șefilor, a subordonaților, a arestaților.

Domnul Constantin a reușit să-mi oprească tirada, încercând să mă detensioneze și să-mi dea timp să respir. S-a arătat surprins de refuzul meu și a insistat să mă mai gândesc.

– Ești tânăr, ai posibilitatea să schimbi ceva, să așezi lucrurile cum le vezi tu, cunoști legislația foarte bine. Eu cred că ar fi bine să te mai gândești. Când vii cu un răspuns?

Am înțeles că oferta era serioasă. Mă jucam cu focul dacă nu ieșeam elegant.

– Domnule Tudor, te așteptăm într-o săptămână cu alt răspuns, eu zic să te mai gândești!

Domnul Constantin mi-a strâns mâna după ce s-a ridicat de pe scaun. Domnul Mateescu a râs cu subînțeles. Mi-a strâns mâna și m-a bătut părintește pe umăr. Nu-mi mai purta pică: lăsase în urmă tot ce se întâmplase și îmi oferea o nouă direcție de dezvoltare.

Le-am mulțumit pentru oportunitate și pentru că s-au gândit la mine. Am ieșit din „Biroul Oval” și din clădire.

De ce mi-era frig? Trăisem emoția întâlnirii cu fostul, acum noul meu șef. Cu ani în urmă, trecuse de la prietenie la dușmănie, sau cel puțin așa crezusem în prostia mea. Îmi creionase și o cercetare prealabilă. Fusesem găsit vinovat pentru că nu terminasem în termen de un an o cercetare prealabilă a unui polițist, deși mă mutasem cu serviciul de la Poliția Sectorului 2 la Poliția Sectorului 3. Nu mai aveam competența să finalizez acea cercetare, dar nu conta. Trebuia să fiu pedepsit. Mă interogase un ofițer acru și răutăcios de la Serviciul Control Intern, chiar de ziua mea de naștere, ca să simt că e groasă. Nu avea probe, dar eram țință și trebuia s-o simt.

Am contestat actul administrativ prin care fusesem declarat vinovat și am câștigat. Aveam să aflu mai târziu că acest rezultat i-a supărat pe domnii de la Serviciul Control Intern, ba chiar destul de mult, pentru că ce mi-au făcut ulterior a sfidat orice urmă de bun-simț. Mi-am amintit acest fapt acum, când același om îmi întindea o mână pentru a evolua în cariera mea de polițist.

Da, îmi era frig pentru că era o dimineată foarte rece de februarie, o zi de miercuri. Mi-am dat seama că sunt în cămașă. Plecasem spre clădirea odioasă din Calea Victoriei fără geacă,

Dincolo de Porțile Rușinii descrie cu fapte și date ce se întâmplă în celebrul Arest al Poliției Capitalei, ale cărui porți le vedem așa des la televizor. Cum se prăbușesc oameni puternici ai zilei odată închiși, ce cred ei despre dosarele lor penale, cum gândesc celebrități ale momentului când trebuie să dea socoteală, ce relații se stabilesc între cei ajunși acolo. Dar, mai ales, dezvăluie cum funcționează instituțiile statului român – greu, temător, viciat – și cum se bazează ele pe o mână de oameni care își fac treaba. O carte pe care nu o mai lași jos și care îți arată limpede o atmosferă tulbure. Pentru cei care urmăresc actualitatea românească, este o lectură obligatorie.

CĂTĂLIN STRIBLEA

De la fereastra biroului său, Marian Tudor vede mulțimea de reporteri care așteaptă ore întregi să prindă cadre cu cei încătușați, filmați în direct în dreptul Porților Rușinii. Printre ei s-au aflat persoane publice, precum oamenii de afaceri Sorin Ovidiu Vîntu, Dinel Staicu și Nicolae Popa sau prezentatorul de televiziune Dan Diaconescu. Intrând zilnic în camerele Arestului Central, autorul cunoaște din interior această microsocietate mereu în mișcare, știe problemele, frustrările și emoțiile intense cu care se confruntă atât cei închiși, cât și polițiștii care îi au în grijă. Fără menajamente, el descrie viața deținuților, procedurile neclare și lacunele legislative care împiedică traiul decent, lipsa asistenței medicale pentru dependenții de droguri și nu numai, tentativele de evadare și informațiile pe care instituțiile statului și le ascund reciproc.